

האומר לאשתו "הרי את [אסורה] עלי כמו שאימא שלי אסורה עלי" — לא חל נדרו מן התורה, לפי שהתפיס בדבר האסור.

אך בכל זאת תיקנו חכמים שינהג כאילו חל הנדר, וישאל עליו.

וטעמו של דבר שהחמירו חכמים לתקן בנדר זה יותר משאר נדרים שהתפיסם בדבר האסור, לפי שרגיל אדם להדיר את אשתו כאשר הוא כועס עליה, ואם נתיר לו כשמתפיס בדבר האסור, הוא יבוא גם להתיר לעצמו כשיתפיס בדבר הנדור.

ועל אף שאין הנדר חל מן התורה אלא רק מדרבנן, בכל זאת החמירו בו, שבבואו

הבהמה, לפי שהיו עובדי העבודה זרה נוהגים לנקב את עור הבהמה בחייה כנגד לבה, ומוציאים משם את לב הבהמה, בעודה בחיים, כדי להקריבו לעבודה זרה.

ועורות אלו אסורים בהנאה, מחמת היותם עורות בהמות שהוקרבו כתקרובת עבודה זרה.

או כנבילות וטריפות, או כשקצים ורמשים.

או כחלת אהרן וכתרומתו (5) —

בכל אלו — מותר, היות והוא מתפיס בדבר האסור ולא בדבר הנדור.

החלק השני:

מהם בשעת זריקת הדם של הקרבן].
אך התוס' לעיל יב א, והרא"ש שם, כתבו שהתרומה או החלה אוסרים את התבואה או את העיסה מדין טבל עוד לפני שקרא עליהם שם תרומה או חלה, לפי שההימצאות של התרומה בתבואה או של החלה בעיסה, היא הטובלת את הכל עד שיפרישו ויבררו את התרומה או את החלה.

ונמצא, שהפרשת תרומה מהתבואה או נטילת חלה מן העיסה אינה אוסרת בקריאת השם את התרומה או את החלה, אלא אדרבה, קריאת השם רק מתירה את הטבל על ידי בירור התרומה האסורה או החלה האסורה ממנו.

ואם כן, אין קריאת שם תרומה או חלה נחשבת כ"דבר הנדור", אלא כדבר המברר את האיסור מתוך התערובת שהיה בתוכה, ולכן המתפיס בחלת אהרן ובתרומתו נחשב למתפיס בדבר האסור.

וכן כתבו המאירי והריטב"א, ואף הרשב"א הביא שיש מי שפירש כך.

ולפי זה, המתפיס בחזה ושוק נחשב למתפיס

5. בדברי רבותינו הראשונים יש כמה הסברים חלוקים, מדוע נחשבות תרומה וחלה לדבר האסור ולא לדבר הנדור, על אף שהשם של התרומה והחלה חל עליהן על ידי דיבור האדם, ובכך הן נאסרות באכילה לזרים.

לדעת הרמב"ם והנימוקי יוסף, טעמו של דבר הוא מחמת שאין התרומה והחלה באות בנדר ובנדבה, לעומת קרבן, שהוא דבר הבא בנדר ובנדבה.

ואילו הראב"ד בהשגותיו, וכן הרשב"א, מבארים שאין איסור אכילת התרומה והחלה לזרים נובע מקריאת השם עליהן בדומה לקרבן, אלא רק מחמת היותן נכסי כהן. וראיה לדבר, שהן מותרות באכילה אפילו למקנת כספו של כהן, על אף שאינם כהנים.

ולפי זה גם לא יתכן להתפיס נדר בחזה ושוק הניתן לכהנים מזבחי השלמים, לפי שגם חזה ושוק נאכלים למקנת כספו של כהן, והרי הם דבר האסור לאכילת זרים מחמת היותם נכסי כהן, ולא מחמת היותם דבר הנדור [וקדושת הקרבן שהיתה בהם, שהיא דבר הנדור, ירדה